

Pozitivní lustrace paní Nerudové

Miroslav Bobek
ředitel Zoo Praha

Trumpova můra, Hitlerův brouk. Vědci zvažují změnu systému pojmenování zvířat, uvedla ČT24 na svém webu článek pojednávající o dalším trendu, který... co vlastně? Má napravit historické křivdy? Tak to určitě...

Jde o to, že se objevují, a ve Spojených státech dokonce již i realizují, snahy o změnu jmen zvířat a rostlin, která by mohla být politicky nekorektní. Pokud jde o anglické názvosloví, vzal to čert. V něm je takový chaos, že už je úplně jedno, co s ním kdo udělá. Ale rozvrtat vědecké názvosloví by znamenalo, že se nesmírně zkomplikuje odborná práce.

Ono totiž nejde jen o „Hitlerova“ brouka (*Anophthalmis hitleri*) nebo „Trumpovu“ můru (*Neopalpa donaldtrumpi*), ale o „latinské“ názvy snad až pětiny všech popsáných živočichů a bůhvíkolika dalších organismů. Bylo a stále je běžnou praxí pojmenovávat je po objevitelích, kolezích, přátelích a nejrůznějších osobnostech i „osobnostech“. To je právo autora vědeckého popisu. A zvolené jméno je pak jedinečným identifikátorem daného taxonu.

Takže pokud by i ve vědecké nomenklatuře měla zvítězit jakási „korektnost“, muselo by se jen v živočišné říši prokádovat asi tak jeden a půl milionu vědeckých jmen, z nichž nemalá část je užívána dvě stě či více let. Zcela jistě by neprošlo třeba jméno Przewalského, ale obávám se, že ani Emila Holuba, kterého nedávná výstava v Náprstkově muzeu ocejšovala jako bídneho pomahače kolonizátorů.

Ovšem vzato kolem a kolem, na kohokoli by se dalo něco najít. Nakonec by nemuselo obstát ani rodové jméno Barrandem popsáných mlžů, které na počest matky Jana Nerudy a současně své hospodyně pojmenoval *Maminka*. To on už by někdo vyhrabal, že Neruda byl antisemita a že to určitě musel mít z domova. (I když teď nevím, jestli by zrovna antisemitismus nebyl pro tyhle kádrováky spíš doporučením - kam jsme to, sakra, dospěli?)

Někteří z propagátorů názvoslovné „korektnosti“ si samozřejmě výše uvedená úskalí uvědomují a rovnou navrhují plošnou změnu veškeré terminologie odkazující na konkrétní osoby. Pokropí to plošně; není přece čas lámat si hlavu, kdo byl kdo.

Co víc dodat, než že je tragikomické zabývat se něčím takovým v situaci, kdy ze všech stran čelíme nejrůznějším krizím, například krizi biodiverzity. A vůbec: tyhle snahy o zamlžení či rovnou zamlčení historie o ničem dobrém nesvědčí a k ničemu dobrému nevedou.

Tento nedávno objevený, z lidského pohledu nevzhledný červor byl roku 2018 pojmenován po Donaldu Trumpovi – a to na protest proti jeho environmentální politice.

Foto: Matthijs Kuijpers